

Welke ganzen schaffen we ons aan ?

door Marc Vandewalle

Een van de veel gestelde vragen bij de beginnende watervogelliefhebber is : "Welke ganzen schaf ik mij het best aan ?"

Wellicht moeten we deze vraag met enkele wedervragen beantwoorden. Wat zijn jouw verlangens, verwachtingen of bedoelingen ? Over welke tuin beschik je ? Welke burens heb je ? Hoe groot is je budget ? .....

Wens je gedomesticeerde of wilde ganzensoorten te houden ?

Wilde ganzen zijn watervogels die ergens in de natuur vrij voorkomen. Ze hebben een wetenschappelijke (Latijnse) naam. Gedomesticeerde of tamme soorten zijn of worden door de mens naar een bepaalde vorm gefokt. Wilde watervogels hebben over het algemeen mooiere kleuren. Ze zijn fokzuiverder (dus weinig uitval bij de nakomelingen). Er is een ruime keuze wat betreft karakter, grootte ...

In het broedseizoen kunnen meerdere soorten in dezelfde ruimte zonder gevaar voor kruising gehouden worden. Wellicht eten ze minder en heel wat soorten hebben minder ruimte nodig. Ik denk dat ze ook wat respectvoller omgaan met je tuin. Tenslotte is de nakomelingen vrij goed verkoopbaar.

Gedomesticeerde ganzen zijn minder kwetsbaar (koude, stress...) en meer tentoonstellingsgeschikt (sterker, rustiger...) dan (sommige soorten) wilde watervogels. Je hebt als eigenaar meer invloed op de selectie, op het samenstellen van fokparen... Je kunt erfelijkheidsregels toepassen of experimenteren. Er valt over het algemeen gemakkelijker mee te kweken en ze hebben een talrijker nageslacht (dagelijks eieren wegnemen, vlugger geslachtsrijp...). Ze kunnen als 'nutsganzen' gehouden worden (vlees, eieren, dons...). Hoewel sommige wilde ganzensoorten ook tam en aanhankelijk te kweken zijn, zijn gedomesticeerde ganzen over het algemeen toch tammer en vriendelijker.

Wens je een gemengde watervogelcollectie op een groot terrein of verkies je enkele kleinere aparte perken ?

Voor het samenstellen van een gemengde ganzencollectie is het absoluut belangrijk de vraag te stellen naar de verdraagzaamheid van de soort. Sommige ganzensoorten zijn zo agressief dat ze vechtpartijen aangaan tot er slachtoffers vallen. En soms is dat maar een kwestie van enkele minuten.

Tot de vrij gemakkelijk in groep te houden ganzensoorten rekenen we o.m. de Dwerg- (of Goudoo-), Riet-, Ross-, Strepen-, Brand-, Roodhals- en Cackling Canada-ganzen. In de paar- en broedtijd kunnen ook deze ganzen echter vrij agressief optreden. In zeer grote ruimtes zal elk koppel wel zijn eigen territorium verdedigen en indringers verjagen. In wat kleinere tuinen kun je in deze periode elk persoonlijk territorium met wat gelegenhedendraad afschermen zodat de dieren rustiger kunnen broeden.

Tot de zeer agressieve ganzensoorten behoren o.m. de Zuid-Amerikaanse spiegelganzen. De Andes-, Magelhaen-, Grijskop- en Roodkopganzen zijn bijzonder temperamentvolle watervogels die ongelooflijk harde klappen kunnen uitdelen.

▲ Koppel Srepinganzen.

▲ Koppel Rossganzen.

Zittende Dwergganzen. ►

foto's: Mevr. Lutgarde Vandewalle-De Paepe

Ook Hoender- (of Cereopsis-), Nijl- en Blauwvleugelganzen schrikken voor niemand terug (Er zijn echter soms wel opmerkelijke verschillen tussen de ganzen van eenzelfde soort.).

Over welke tuin beschik je ?

Ganzen zijn grazers. Een behoorlijke oppervlakte goed grasland is bijgevolg noodzakelijk. Als je over voldoende jong en goed gras beschikt, laten sierwatervogels bloemen en struiken met rust. Is je grasoppervlakte te beperkt, dan kun je beter overwegen casarca's (zijn luidruchtig en zeer temperamentvol) of eendente houden. Sierganzen nemen genoeg met weinig doch proper water waar ze zich ondermeer kunnen wassen en eventueel de paringsdaad verrichten.

Ook je omheining is van groot belang. Kies je voor agressieve ganzensoorten, dan moet de af-rastering zeker voldoende hoog zijn. Woon je in een omgeving waar vossen, loslopende honden, bunzings of andere roofdieren voorkomen, dan breng je best een stevige, hoge en veilige omheining aan. Om eksters, kraaien e.a. gevogelte buiten te houden, kun je overwegen je perk (geheel of gedeeltelijk) te overspannen. Trouwens de eventuele maatregelen i.v.m. de vogelpest zullen ons in de toekomst misschien periodiek verplichten tot het overspannen.

Heb je verdraagzame buren ?

Ganzen houden is niet alleen voor het oog maar ook voor het oor een waar genot. We moeten de aparte geluiden die elke soort en geslacht maakt, leren onderscheiden. We moeten er kunnen van genieten : Brandganzen 'keffen', Cackling Canadaganzen 'kaken', Roodhalsganzen 'schreeuwen scherp', Hawaïganzen 'klagen', Strepenganzen 'honken' of 'toeteren', de mannelijke Hoenderganzen "trompetteren" en de vrouwelijke Hoenderganzen 'knorren', de mannelijke spiegel-

ganzen 'fluiten' en de vrouwtjes hebben een lage kakelende roep.

Wie deze geluiden vaak niet naar waarde schat is je buur. Vooral in het broedseizoen kunnen de meeste ganzensoorten nogal luidruchtig optreden. en komt je buur 'klagen' of 'dreigen'.

En hoeveel euro's wil je aan je ganzen besteden ?

Sierganzen verschillen erg in prijs. Voor een koppel van de goedkopere soorten (Brandganzen, ...) betaal je enkele tientallen euro's. Voor een stel van de duurere soorten (Rotganzen, ...) heb je al gauw enkele honderden euro's nodig.

Schaf je tenslotte gezonde, geringde en goed geleewiekte sierganzen aan

Vooraleer tot het effectief kopen overtegaan moet je de ganzen goed bekijken (glanzende veren, geen misvormde tenen, niet manken, ...) en betasten (niet te mager).

De dieren moeten goed geleewiekte zijn (duimvleugeltje nog aanwezig) zodat ze zich niet gemakkelijk kwetsen.

Informeer je ook over de voeding (gras, korrels, ...).

Tenslotte controleer je de voeding: draagt het dier een officiële en niet afneembare ring ? Controleer het jaartal (menig kweker durft wel eens jonge dieren met oudere ringen).

Besluit

Overweeg goed welke ganzensoorten je wilt houden. Bezoek ervaren, betrouwbare fokkers. Ga naar tentoonstellingen en ruilbeurzen. Zoek informatie op in de bestaande vakliteratuur of op internet. Laat je ook niet afschrikken. Je zult vast veel plezier beleven aan deze hobby.

Kortom, informeer je goed. Deze tekst wil een bescheiden, eerste aanzet daartoe zijn.

Ganzen moeten over voldoende jong en gezond gras beschikken.